

«Коли воюєш з росією, треба переносити життєво важливі об'єкти під землю» — СОО Метінвесту Олександр Мироненко для NV про створення військового шпиталю

Олександр Мироненко, операційний директор Групи Метінвест, розповів NV про унікальні можливості й захист від ворога першого українського та єдиного на європейському континенті підземного шпиталю, що побудувала компанія для ЗСУ.

Перевага у війні залежить не тільки від наявних в армії озброєння, боєприпасів та військової техніки, а й від чисельності боєздатних бійців. На противагу агресору, українське командування з перших днів російського вторгнення намагається максимально зберегти життя й здоров'я захисників. Утім, на війні як на війні — Україна також зазнає втрат.

За невтішною статистикою, близько 90% важкопоранених бійців можуть загинути ще до потрапляння в госпіталь через несумісні з життям травми. З огляду на це, важливий чинник у порятунку життя пораненого — надання першої домедичної допомоги на полі бою й екстрена евакуація важкопораненого до шпиталю. Проте стаціонарні госпіталі можуть розміщуватися на значній відстані від фронту, що збільшує час евакуації й негативно впливає на стан поранених.

Рішення запропонували

вітчизняні металургійні підприємства. На початку вересня Група Метінвест у межах ініціативи Сталевий Фронт Ріната Ахметова побудувала для ЗСУ на лінії фронту перший у країні підземний стабілізаційний пункт. Базою для підземного об'єкта стали модернізовані й конструктивно змінені згідно з потребами військових медиків сталеві бункери-«криївки», які вже випускає метпідприємство.

— Чи є вже відгуки військових медиків щодо вашого підземного шпиталю? Що їм подобається, а що — ні?

— Тільки позитивні. Наразі я не отримав жодних негативних відгуків від військових медиків. Вони мають невеличкі побажання з доопрацювання, як от, зробити на в'їзді, через який заїжджає швидка допомога, додаткові жалюзі. Це дасть змогу на зиму, а також коли почнуться дощі, посиляться вітер тощо, закривати в'їзд і зберігати тепло всередині шпиталю. Бо до цього там був літній варіант із пластиковими жалюзі, крізь які проїжджала машина. Зараз ми активно працюємо над цим запитом і, думаю, до кінця жовтня зробимо необхідне облаштування.

Це поки що єдине додаткове побажання. А так — чуємо лише позитивні відгуки та вдячність. Річ у тім, що ми цей проєкт робили разом із військовими медиками, й усі додаткові прохання враховували ще на етапі будівництва. І ці побажання з'явилися майже до крайнього терміну — аж до самого введення шпиталю в експлуатацію.

Наприклад, під час завершення будівництва з'ясувалося, що треба зробити ще вбиральню та кімнату відпочинку для бійців, які почувуються більш-менш нормально та очікують на евакуацію. Тому довелося облаштувати додаткове приміщення.

Усі ці речі ми врахували й реалізували вже під час будівництва, бо щодня були на зв'язку з військовими медиками. А зараз ми разом із ними працюємо над новими проєктами. Оскільки на наступний рік плануємо ще, як мінімум, два підземні госпіталі коштом MetInvest. Звичайно, якщо все буде гаразд, і компанія матиме необхідні фінансові можливості для цього.

— У чому унікальність цього шпиталю? Які його можливості?

— Шпиталь повністю замаскований і захищений, зокрема засобами радіоелектронної боротьби. Він енергонезалежний завдяки двом генераторам, які розміщено неподалік в окремому підземному приміщенні. І коли зникає струм в загальній електромережі, генератори повністю забезпечують шпиталь електроенергією. Також там пробурено свердловину, завдяки якій підземний об'єкт забезпечується водою, є септики та речі, необхідні для функціонування каналізації. А для забезпечення підземного госпіталю повітрям його облаштовано припливно-витяжною вентиляцією.

— На скільки осіб розрахований один такий стабілізаційний пункт? І скільки осіб здатен обслуговувати щодоби?

— Пропускна спроможність шпиталю становить до 100 поранених на добу. Іншими словами, це приблизно військовий госпіталь рівня оперативного-тактичного угруповання військ.

Його унікальність у тому, що він має дві операційні. У них медики одночасно можуть проводити хірургічні втручання будь-якої складності, не транспортуючи пораненого до віддаленої стаціонарної лікарні й у такий спосіб заощаджуючи час. Також шпиталь має стабілізаційні та реанімаційні відділення.

Я не можу назвати кількість поранених, які вже пройшли через цей шпиталь. Але можу сказати, що вже значна кількість бійців отримала там медичну допомогу, а в його стінах врятували багато життів.

Слід розуміти, що це певною мірою транзитний шпиталь, в якому надається невідкладна медична допомога, після чого за три-п'ять годин поранених евакуюють до стаціонарних госпіталів, де вони й проходять лікування.

— **Яке медичне обладнання вже є в наявному шпиталі та як комплектуватимуться інші підземні стабілізаційні пункти?**

— У цьому підземному об'єкті встановлено цілий комплекс медичного обладнання. Частина надало Міністерство оборони та військові медики. Переважно це обладнання для хірургічних кімнат, зокрема медичні аспіратори (відсмоктувачі), система перекачування крові тощо. Також військові медики забезпечили шпиталь спецобладнанням для надання медичної допомоги бійцям із тяжкими пораненнями.

Зі свого боку Група Метінвест закупила кардіомонітори, кисневі концентратори та апарати штучної вентиляції легень.

— **А хто взагалі формує запит на необхідне обладнання: Міноборони, МОЗ, командири на місцях?**

— У нас була горизонтальна комунікація. Ідейним натхненником став Роман Кузів, виконавчач обов'язків командувача медичних сил «Схід». Ми цей проєкт робили разом із ним. А згодом, на подальших етапах, коли потрібно було отримувати різні погодження, залучали фахівців із Міноборони, з командування медичних сил тощо. Але центральна особа — це Роман Кузів, він уперше прийшов з цією ідеєю, і далі ми вже разом втілювали її в реальність.

— **І скільки часу пройшло від ідеї підземного стабілізаційного пункту до введення об'єкта в експлуатацію?**

— У нас на це пішло чотири місяці: у квітні розпочали й у серпні закінчили. Фактично це період від ідеї до моменту, коли до шпиталю потрапив перший поранений.

Зараз, маючи певний досвід реалізації таких проєктів, ми здатні це реалізувати швидше. Адже вже знаємо чимало речей, необхідних для проєктування та облаштування таких споруд.

— **На якій глибині та мінімальній дальності від лінії фронту може встановлюватися такий бункер?**

— Цей підземний об'єкт розміщено на відстані декількох десятків кілометрів від «нуля» й на глибині 6 метрів. А зверху в три-чотири накти зроблено захист із дерев'яних колод, мішків із піском і землею тощо. Тож ми досить серйозно підійшли до питання безпеки людей, які перебуватимуть у стабпункті.

— **У такому разі, від чого здатен захистити такий підземний шпиталь?**

— Він має захищати від ударів артилерійськими снарядами. Річ у тім, що наші сталеві бункери, на основі яких створено підземний шпиталь, — сертифіковані. Під час випробувань наші сталеві «криївки» закопали на глибину, меншу за 6 метрів, і обстрілювали снарядами калібру 152 мм та 120-мм мінами. Унаслідок артударів було підтверджено, що сталевий бункер не зазнає ушкоджень і таким чином захищає особовий склад усередині.

Наприклад, був випадок, коли на Донецькому напрямку біля наших позицій, облаштованих підземним бункером зі сталевими «криївками», впав російський КАБ, і бочку з бійцями засипало землею. За півтори доби їх змогли відкопати, й усі вони виявилися живими та неушкодженими. З ними був зв'язок, до них надходило повітря, але вибратися із засипаного землею бункера самотійно вони не могли. Зрештою, все закінчилося добре.

— Наскільки швидко такий об'єкт можна встановити, а потім за необхідності перенести на іншу позицію?

— Якщо говорити про переміщення цієї споруди, то з практичного погляду зробити це буде досить важко. Адже для цього потрібно буде розібрати декілька сотень кубометрів лісу, кудись його вивезти й так далі. Тому не думаю, що під час руху фронту хтось цим займатиметься.

На мій погляд, це може відбуватися так. Якщо фронт посунеться в небажаний для нас бік і постане потреба в переміщенні шпиталю, звідти вилучать усе дороге обладнання і все те, що можна швидко вивезти, та перевезуть на іншу локацію. А на місці шпиталю буде, наприклад, командний пункт, до якого зайдуть військові, облаштують та використовуватимуть за власними потребами.

Якщо ж доведеться ще відступати, то там буде укріпрайон. А потім, думаю, щоб не віддавати противнику цей підземний об'єкт, його знищать разом з окупантами.

Та все ж я сподіваюся, що ця споруда функціонуватиме саме як підземний шпиталь, надаючи медичну допомогу нашим бійцям, і нам не доведеться спостерігати за небажаним рухом фронту.

— Наскільки розумію, то і встановлення підземного об'єкта — річ непроста, і для його монтування необхідна спецтехніка?

— Так, для встановлення цього шпиталю використовувалися бурильні установки, екскаватори, крани. Ми намагалися все робити, не привертаючи уваги ворога, але все ж траплялися випадки, коли над майданчиком літали російські розвіддрони, силкуючись з'ясувати, що це за об'єкт. Та попри все, нам вдалося його як слід замаскувати й захистити.

— За вашими оцінками, яка нині потреба в таких підземних польових шпиталях — скільки їх потрібно на лінії фронту?

— Якщо йдеться про такий рівень шпиталю, обладнаного операційними та всім іншим, то на лінії

фронту їх потрібно щонайменше 20 одиниць.

Також ми маємо декілька розробок для рівня бригад. Таких об'єктів потрібно десь 200 одиниць.

А є ще менший об'єкт — для батальйонного рівня. Їх необхідно ще більше.

Тому, на мій погляд, для нормального забезпечення системи надання допомоги та збереження життя захисників необхідно сотні одиниць підземних шпиталів різного рівня.

— **Чи здатні ви задовольнити такий попит?**

— Ми його здатні задовольнити, але разом із державою. Тому що не може приватна компанія підняти собою державу і все робити власним коштом.

Цей шпиталь Метінвест повністю побудував своїм коштом, за винятком спецобладнання, що надали військові медики. Загалом цей стабілізаційний пункт обійшовся компанії у 20 млн грн, де 7 млн грн — це медобладнання, а 13 млн грн — вартість сталевих «кришок», їхнє облаштування, ремонт і встановлення.

Тому самотужки задовольнити такий попит ми фінансово не зможемо. Адже витратити на кожний великий шпиталь по 20 млн грн — це значне фінансове навантаження. Навіть якщо йдеться про дешевші об'єкти бригадного чи батальйонного рівня, зважаючи на їхню кількість, це все одно будуть значні кошти. На жаль, ми не можемо запланувати на наступний рік витратити, наприклад, пів мільярда гривень на будівництво шпиталів. І тому це мають бути спільні з державою проєкти.

— **А чи є у світі аналоги таких шпиталів?**

— Судячи з мого спілкування з військовими медиками, такі шпиталі є. Але вони не пристосовані до такої війни, як в Україні. Річ у тім, що іноземні аналоги — це стаціонарні надземні шпиталі-модулі, які надають схожий спектр послуг, як наші об'єкти. Проте всі розуміють, якщо такий шпиталь чи містечко буде розміщено десь на відкритій території за кілька десятків кілометрів від фронту, то це лише питання часу, коли росіяни закидають його КАБами. Навіть якщо його зі всіх боків обмалювати червоними хрестами. Тому європейські аналоги, хоча вони за медобладнанням не гірші, та все ж не придатні для наших умов.

На мою думку, той досвід, який нині здобуває Україна, західні партнери вивчатимуть та імплементуватимуть у свої військові розробки й доктрини. Бо коли воюєш з таким противником, як росія, що має власну авіацію, бомби та широкий спектр засобів ураження, необхідно переносити життєво важливі об'єкти якомога глибше під землю. А в західних партнерів розрахунок іде на те, що вони воюють з терористами, озброєними автоматами, які не зможуть завдати значної шкоди.

— **Як ви оцінюєте перспективи виходу вашого проєкту на експорт? Чи буде такий підземний шпиталь затребуваним і конкурентоспроможним на міжнародному ринку?**

— Думаю, що він точно буде конкурентоспроможним як концепція, як ідея. Але, відверто кажучи, компанія серйозно не розглядала питання просування цього продукту на експорт. Зараз наш основний фокус — допомога Збройним силам України. Ми зосереджені на цьому, а не на якійсь комерційній діяльності.

Зрештою, буде не дуже доречно, коли під час війни зробили один проєкт, розказали про нього, а потім починаємо продавати це на експорт. Зараз це не на часі.

А після війни, думаю, що певні розробки, які ми створили разом із військовими, як-то способи будівництва шпиталів чи металокожструкції для них, можна буде просувати й на міжнародний ринок.

|

NV

<https://metinvestholding.com/ua/media/news/koli-voyush-z-rosyu-treba-perenositi-zhittvo-vazhlyv-obkti-pd-zemlyu-soo-metnvestu-oleksandr-mironenko-dlya-nv-pro-stvorennya-vysjkovogo-shpitalyu>